

Sygn. akt III U 161/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 czerwca 2017r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	<i>SSO Danuta Poniatowska</i>
Protokolant:	<i>st. sekr. sądowy Marta Majewska-Wronowska</i>

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 14 czerwca 2017r. w S.

sprawy **K. K.**

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o zwrot nienależnie opłaconych składek

w związku z odwołaniem K. K.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

z dnia 7 marca 2017 r. znak (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt III U 161/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 07.03.2017r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, powołując się na art. 41b ust.11 w związku z art.37 ust.1 oraz art.52 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 20.12.1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (t.j. Dz.U. z 2016r. poz. 277 ze zm.) w związku z art.72 §1 pkt 1 art. 73 §1 pkt 1 oraz art.79 §2 ustawy z dnia 29.08.1997r. Ordynacja podatkowa (t.j. Dz. U z 2017r. poz. 201 z późn. zm.), stwierdził wygaśnięcie prawa do złożenia przez K. K. wniosku o stwierdzenie nadpłaty składek oraz wniosku o zwrot nadpłaty składek. Argumentował, iż wnioskodawca, jako rolnik miał obowiązek (bez oczekiwania na wezwanie) w ciągu 14 dni zgłaszać Kasie osoby podlegające ubezpieczeniu w jego gospodarstwie oraz informować o okolicznościach mających wpływ na podleganie ubezpieczeniu i o zmianach tych okoliczności. Wnioskodawca nie wywiązywał się z tego obowiązku na bieżąco i w związku z pobytem i pracą wnioskodawcy w USA organ rentowy decyzją z dnia 18.01.2017r. stwierdził ustanie ubezpieczenia społecznego rolników w okresie od 01.01.2000r. do 30.04.2001r. oraz od 01.04.2002r. do 31.12.2005r. Konsekwencją ustania ubezpieczenia społecznego rolników było ustanie obowiązku opłacania składek na to ubezpieczenie, natomiast o możliwości zwrotu (lub przedawnienia prawa do zwrotu) nienależnie opłaconych składek decydowała data ich opłacenia. Nadpłacone lub nienależnie opłacone składki nie podlegają zwrotowi, jeżeli od dnia ich opłacenia upłynęło 5 lat. W przypadku wnioskodawcy składki za okresy, w których został wyłączony z ubezpieczenia społecznego rolników, zostały opłacone w ustawowych terminach płatności, a ostatnia w dniu 21.10.2005r., tj. ponad 11 lat temu.

W odwołaniu od powyższej decyzji K. K. domagał się jej zmiany. Zarzucił organowi rentowemu błędne przyjęcie terminu przedawnienia. W odpowiedzi na zarzut, że nie powiadomił Kasy o niepodleganiu ubezpieczeniom społecznym rolników wskazał, iż w jego przekonaniu był prawidłowo ubezpieczony. Ponadto Kasa też miała wątpliwości, o czym świadczy szereg decyzji o wyłączeniu go z ubezpieczenia. Wskazał, iż decyzją z dnia 18.01.2017r. został wyłączony z ubezpieczenia społecznego rolników w innych okresach niż wskazane zostało w innych decyzjach, i to potwierdza jego wątpliwości o prawidłowości przedmiotowej decyzji. Potwierdził, że nie odwoływał się już od tej decyzji, gdyż jest rencistą o trwałej niezdolności do pracy dlatego chciał to zakończyć i nie nadwyręzać swojego zdrowia. Odnosząc się do zarzutu przedawnienia zwrotu nadpłaconych składek stanowisko organu rentowego uznał za błędne, gdyż procedurę wyłączenia z ubezpieczenia została podjęta w sierpniu 2015r., a ustawa z dnia 16.09.2011r. określa, że w stosunku do składki nadpłaconej przed 01.01.2012r. 5-letni bieg przedawnienia rozpoczyna się od 01.01.2012r. Natomiast wcześniej, do 01.01.2012r., obowiązywał 10-letni okres przedawnienia. Jego zdaniem z tych okoliczności jednoznacznie wynika, że w jego przypadku nic nie uległo przedawnieniu. Wskazując na powyższe domagał się zwrotu kwoty 4.311,80zł wraz z ustawowymi odsetkami.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Podtrzymał podstawy skarżonej decyzji.

Sąd ustalił, co następuje:

Decyzją z dnia 18.01.2017r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego stwierdził ustanie ubezpieczenia społecznego rolników w zakresie ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego i macierzyńskiego oraz emerytalno - rentowego K. K. w okresie od dnia 01.01.2000r. do dnia 30.04.2001r. oraz od dnia 01.04.2002r. do dnia 31.12.2005r. Wyłączenie odwołującego z ubezpieczenia społecznego rolników w tych okresach wynikało z jego długotrwałych pobyków w USA w celach zarobkowych. Odwołujący nie składał odwołania od tej decyzji. Składki na ubezpieczenie społeczne rolników za okresy wymienione w tej decyzji, zostały one opłacone przez odwołującego w ustawowych terminach płatności. Ostatnia składka została uiszczona w dniu 21.10.2005r.

W dniu 24.02.2017r. odwołujący wystąpił do organu rentowego z wnioskiem o ponowne przeliczenie renty rolniczej oraz o zwrot składek ubezpieczeniowych uiszczonych w okresach, w których został wyłączony z ubezpieczenia społecznego rolników, wraz z ustawowymi odsetkami.

Sąd zważył, co następuje:

W sprawie bezspornym był stan faktyczny i sekwencja zdarzeń związanych z wyłączeniem odwołującego z ubezpieczeń społecznych rolników oraz złożenia wniosku o zwrot składek na ubezpieczenie społeczne rolników. W tym zakresie nie było sporu odnośnie dat składania poszczególnych wniosków czy wydania przez organ rentowy decyzji o wyłączeniu.

Zgodnie z art. 52 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20.12.1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (t.j. Dz.U. z 2016r. poz. 277 ze zm.) w związku z art. 72 § 1 pkt 1, art. 73 §1 pkt 1 i art. 79 § 2 ustawy z dnia 29.08.1997r. Ordynacji podatkowej (t.j. Dz. U. z 2017r. poz. 201 z późn. zm.), za nadpłatę uważa się kwotę nadpłaconego lub nienależnie zapłaconego podatku (składki na ubezpieczenie społeczne rolników); nadpłata ta powstaje z dniem zapłaty przez podatnika (tu: ubezpieczonego) podatku (składki) nienależnego lub w wysokości większej od należnej. Prawo do złożenia wniosku o stwierdzenie nadpłaty oraz wniosku o zwrot nadpłaty wygasa po upływie terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego (należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne rolników), chyba że ustawy podatkowe przewidują inny tryb zwrotu podatku.

W myśl art. 41b ust. 1 ustawy z dnia 20.12.1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników w brzmieniu obowiązującym do dnia 31.12.2011r., należności z tytułu składek ulegały przedawnieniu po upływie 10 lat, licząc od dnia, w którym stały się wymagalne.

Z dniem 01.01.2012r. treść art. 41b ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników uległa zmianie przez art. 2 ustawy z dnia 16.09.2011r. o redukcji niektórych obowiązków obywateli i przedsiębiorców (Dz. U. Nr 232 poz.

1378) w ten sposób, że od dnia 01.01.2012r. należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne rolników ulegają przedawnieniu po upływie 5 lat, licząc od dnia, w którym stały się wymagalne.

Art. 27 ust. 1 i 2 ustawy o redukcji niektórych obowiązków obywateli i przedsiębiorców zawierały przepisy przejściowe, zgodnie z którymi, do przedawnienia należności z tytułu składek, o którym mowa w art. 41b ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, którego bieg rozpoczął się przed dniem 01.01.2012 r., stosuje się przepisy w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, z tym że bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia 01.01.2012 r. Jeżeli przedawnienie rozpoczęte przed dniem 01.01.2012 r. nastąpiłoby zgodnie z przepisami dotychczasowymi wcześniej, przedawnienie następuje z upływem tego wcześniejszego terminu.

Zatem ustawa o redukcji niektórych obowiązków obywateli i przedsiębiorców, skracając między innymi okresy przedawnienia składek na ubezpieczenie rolnicze z 10 do 5 lat zawarła w art. 27 przepis międzyczasowy regulujący dokładnie i jasno sposób liczenia terminu przedawnienia. Wynika z niego, że do przedawnienia należności z tytułu składek, którego bieg rozpoczął się przed dniem 01.01.2012r., stosuje się przepisy w brzmieniu nadanym tą ustawą, ale bieg przedawnienia rozpoczyna się od 01.01.2012r. Jednocześnie jeżeli przedawnienie rozpoczęte przed 01.01.2012r. nastąpiłoby zgodnie z przepisami dotychczasowymi (czyli 10-letni termin przedawnienia liczony od wymagalności składek) wcześniej, przedawnienie następuje z upływem tego wcześniejszego terminu por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 17.03.2015r. sygn. III AUa 842/14).

W celu wykazania, który z terminów przedawnienia i w jaki sposób winien zostać zastosowany w stosunku do wnioskodawcy, przytoczyć należy stanowisko Sądu Najwyższego zawarte w wyroku z dnia 25.09.2014r. sygn. I UK 116/14, zgodnie z którym przepis art. 27 ust. 2 ustawy o redukcji niektórych obowiązków obywateli i przedsiębiorców nie przewiduje zastosowania 5-letniego okresu przedawnienia do nieprzedawnionych do dnia 01.01.2012r. należności składkowych, liczonego od daty ich wymagalności. Wskazane w powołanej regulacji 5-letnie przedawnienie jest bowiem liczone od dnia 01.01.2012r., a 10-letnie zgodnie z ustanowionym wyjątkiem, wskazane w przepisach dotychczasowych, od daty wymagalności składki. Ustalenie terminu przedawnienia wymaga zatem ustalenia terminu bardziej korzystnego zgodnie z wyżej wskazaną zasadą.

Nie ulega wątpliwości, iż ostatnia składka na ubezpieczenie społeczne rolników została przez wnioskodawcę uiszczona w dniu 21.10.2005r. W świetle obowiązujących w tym czasie przepisów, okres przedawnienia wynosił 10 lat, a zatem skuteczne domaganie się zwrotu uiszczonych składek było możliwie do momentu upływu tego okresu, czyli do dnia 21.10.2015r. Należy jednak wskazać, że z dniem 01.01.2012r. okres przedawnienia uległ znacznemu skróceniu do lat 5 i mając na uwadze stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w sprawie I UK 116/14, sytuację prawną wnioskodawcy należało badać w najbardziej korzystnym dla niego wariacie. W takim stanie rzeczy należało zastosować do niego nowy termin przedawnienia, którego bieg rozpoczynał się z dniem 01.01.2012r. i upływał w dniu 01.01.2017r. (5 lat). Złożenie do tej daty granicznej wniosku o zwrot nienależnie uiszczonych składek winien zostać załatwiony pozytywnie, jednak wniosek o zwrot składek odwołujący złożył w dniu 24.02.2017r., zatem już po upływie tego terminu. Z tego względu podniesiony przez organ rentowy zarzut przedawnienia był skuteczny i znalazł oparcie w przepisach.

W związku z powyższym na podstawie art. 477¹⁴ §1 kpc orzeczono, jak w sentencji.

mt